

Stockholm
2022-11-15

REMISSVAR ÖVER BETÄNKANDET SOU 2022:23 ”EN OAVVISLIG ERSÄTTNINGSRÄTT”

Läromedelsförfattarna (Sveriges Läromedelsförfattarens Förbund) har givits möjligheten att yttra sig över utredningen för en oavvislig ersättningsrätt för kreativa skapare och upphovspersoner i Sverige.

Läromedelsförfattarna är huvudorganisation för Sveriges författare till läromedel och kurslitteratur och förvaltar kollektiva ersättningar för upphovsrätt.

Läromedelsförfattarna tillstyrker Sveriges Författarförbunds remissvar angående utredningens brister och syn på litteraturmarknaden och författares markant svagare ställning gentemot strömningstjänster och förlag. Vi instämmer att utredningens antaganden om författares möjlighet att påverka vidareupplåtelser och värderingar av verk i samband med dessa är inkorrekta. Information om betalningsströmmar hos tredje part är inte tillgänglig för författare och det är därmed inte möjligt att värdera eller omförhandla vidarelicensieringar. Läromedelsförfattarna instämmer även med Författarförbundets resonemang angående förbundens möjligheter att stärka författares förhandlingsposition. Tidigare otänkbara mängder litteratur konsumeras idag som ljud, eller med hjälp av andra digitala medier, som drivs av distributörer som varken förbunden eller författarna har avtal med och därmed saknar formella möjligheter att ställa krav gentemot.

Läromedelsförfattarna har medverkat i arbetet med det remissvar som inkommit från KLYS och Copyswede och ställer sig bakom samtliga delar av det remissvaret. Läromedelsförfattarna anser även, likt svaret insänt från KLYS och Copyswede, att utredningen har nått fel slutsats gällande behovet av en oavvislig ersättningsrätt. Det finns ett behov av en ytterligare utredning som mer genomgående analyserar kultursektorns utveckling, kartlägger författare och kulturskapares behov och stärker upphovspersoners rätt till ersättning genom ett verks hela livstid, oberoende av vidareförsäljning, översättning eller format.

Litteraturmarknaden har idag en så pass stor maktobalans mellan såväl författare och förlag, som mellan förlag och andra distributörer, att en oavvislig ersättningsrätt inte bara är viktig, utan direkt nödvändig för att Sverige ska kunna bibehålla ett brett och lönsamt kulturskapande.